

دبیر اتحادیه تولید و تجارت آبزبان ایران خبر داد

رشد ۲۵ درصدی صادرات آبزبان در سال جاری

گفت‌وگو

هماهمت خواه

روزنامه نگار

آبزبان یکی از مهم‌ترین منابع تأمین پروتئین‌های حیوانی مورد نیاز انسان در ایران و سراسر جهان است. در عین حال آبزبان از جمله پرمعامله‌ترین کالاهای غذایی در جهان هستند که ایران نیز از این موضوع مستثنی نیست. بنابراین طی دهه‌های اخیر در دنیا و ایران تولید آبزبان از دو منبع صید و آبی پروری افزایش یافته است بنابراین انتظار می‌رود این محصول همانند گوشت قرمز و مرغ جایگاه ویژه‌ای در سبد خانوار ایرانی داشته باشد اما طی سال‌های اخیر افزایش چندبرابری قیمت آبزبان باعث شده که مصرف این محصول تحت الشعاع قرار بگیرد. برای بررسی بیشتر موضوع، خبرنگار «ایران اقتصادی» به سراغ «علی اکبر خدایی» دبیر اتحادیه تولید و تجارت آبزبان ایران رفته تا از وی وضعیت بازار داخلی ماهی و صادرات آبزبان را جویا شویم.

درصد، ماهی قزل‌آلا سالمون (گوشت نازجی) ۱۰۹ درصد، ماهی قزل‌آلا معمولی ۱۰۴ درصد و ماهی تیلپا متجمد ۷۹ درصد افزایش قیمت داشته است، برخی ماهی‌ها همچون سالمون مرکزی و نهادهای رسمی، نرخ تورم لاکچری به شمار می‌روند که آنها نیز قیمت‌های بالایی را تجربه کرده‌اند. آنچه مسلم است طبق اعلام بانک مرکزی و نهادهای رسمی، نرخ تورم محصولات خوراکی ۴۶ درصد است اما آبزبان و ماهیان پرورشی بیش از دو برابر نرخ تورم رشد داشته‌اند که این امر می‌تواند حاکی از کاهش تولید آبزبان نسبت به سال‌های گذشته باشد.

سیلانات ایران، میزان تولید امسال همانند سال گذشته اعم از صید و آبی پروری یک میلیون و ۳۵۰ هزار تن برآورد شده که بیش از ۷۵۰ هزار تن ماهی از محل صید و صیادی و بیش از ۶۰۰ هزار تن از محل آبی‌پروری تأمین شده است.

با توجه به اینکه در فصل صید قرار داریم و بخش عمده تولید آبزبان کشور همچنان از این محل تأمین می‌شود چرا قیمت‌ها افزایش قابل توجهی نسبت به سال گذشته داشته است به طوری که قیمت هر کیلوگرم ماهی قزل‌آلا به ۲۵۰ هزار تومان در بازار رسیده است؟

در تمامی آبزبان بویژه آبزبان پرورشی افزایش قیمت داشته‌ام. طبق آمارهای موجود در آبان ماه سال ۱۴۰۲ قیمت ماهی کپور ۱۳۳ درصد، ماهی شوریده بیش از ۷۰۰ درصد ۷۷ درصد، ماهی سی بس ۵۶ درصد ماهی فتوفاک (گرماهی) ۱۸۸ درصد، ماهی شیر ۸۴

با توجه به برآورد تولید آبزبان در کشور بفرمایید از ابتدای سال تاکنون چه میزان صادرات و با چه ارزشی داشته‌ام؟

براساس آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران و اظهارنامه‌های رسمی اعضای اتحادیه صادرکنندگان طی هشت ماهه امسال (ابتدای فروردین تا پایان آبان ماه) در مجموع ۱۳۰ هزار تن انواع آبزبان به ارزش ۲۳۱ میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۵ درصد رشد را نشان می‌دهد. در هشت ماهه سال ۱۴۰۱ در مجموع ۱۰۴ هزار تن انواع آبزبان به ارزش ۲۱۱ میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شده بود.

بیشترین میزان صادرات آبزبان مربوط به ماهیان دریایی حرام گوشت شامل (ماهی مرکب و پال اسبی) به میزان ۴۶ هزار تن، میگو ۲۰ هزار تن، ماهی قزل‌آلا ۹ هزار و ۵۰۰ تن، ماهی گرمابی ۱۰ هزار و ۵۰۰ تن و خوراک آبزبان ۴۳ هزار تن و مایفی شامل خاویار، کنسرو و ماهیان زینتی می‌شود. براساس گزارش سازمان

بیشترین میزان صادرات آبزبان مربوط به ماهیان دریایی حرام گوشت شامل (ماهی مرکب و پال اسبی) به میزان ۴۶ هزار تن، میگو ۲۰ هزار تن، ماهی قزل‌آلا ۹ هزار و ۵۰۰ تن، ماهی گرمابی ۱۰ هزار و ۵۰۰ تن و خوراک آبزبان ۴۳ هزار تن و مابقی شامل خاویار، کنسرو و ماهیان زینتی می‌شود

می‌شود، بنابراین با توجه به هزینه‌های حمل و نقل، کارگری، نگهداری و سود واحدهای صغی فروش به نظری می‌رسد آنچه به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد، گران نیست.

آیا پیشنهادی برای کاهش قیمت ماهی به عنوان یک محصول پروتئینی مهم در سبد خانوار ایرانی دارید؟

چندی پیش به سازمان سیلانات ایران پیشنهاد دادیم برای حمایت از مصرف‌کنندگان اجازه بدهند مقداری ماهی وارد شود تا مردم بتوانند این محصول را با تنوع بالا و قیمت‌های مناسب خریداری کنند زیرا هرچقدر به شب عید نزدیک می‌شویم، تقاضا برای ماهی افزایش می‌یابد که همین امر نیز می‌تواند نرخ را به طور مجدد افزایش دهد اما جالب اینجاست که تولیدکنندگان داخلی نسبت به واردات آبزبان مقاومت می‌کنند زیرا تصور بر این است که واردات می‌تواند حاشیه سودشان را کاهش دهد اما تولیدکنندگان باید این را

سرانه مصرف ماهی در کشور چه میزان است؟

طبق آمار سازمان سیلانات ایران، سرانه مصرف ماهی در کشور نزدیک ۱۴ کیلوگرم برای هر ایرانی است اما وضعیت بازار نشان می‌دهد که سرانه مصرف ماهی دو برابر گوشت قرمز نیست که بخشی از این مشکل به عملکرد اتحادیه تولید و تجارت آبزبان و سازمان سیلانات ایران باز می‌گردد که طی سال‌های اخیر درباره تنوع خوراکی آبزبان فرهنگ‌سازی لازم صورت نگرفته است که به نظر می‌رسد علاوه بر تنظیم بازار قیمت ماهی باید در بحث آموزش و ترویج مصرف انواع آبزبان و نحوه پخت غذاهای مختلف کار کنیم.

برش

بدانند که اگر ماهی بیش از حد گران شود، مصرف کاهش می‌یابد و این امر به ضرر تولید خواهد بود.

به نظر شما چه میزان واردات صورت بگیرد می‌تواند منجر به تنظیم بازار ماهی شود؟

طبق آمار صادرات ماهی قزل‌آلا و ماهیان گرمابی حدود ۲۰ هزار تن است که اگر تنها یک سوم صادرات را واردات فیله ماهی داشته باشیم، می‌تواند به تنظیم بازار این بخش کمک شایانی شود زیرا ضریب تبدیل فیله ماهی ۳ به یک است اما اگر این مهم رخ ندهد تا پایان سال جاری افزایش قیمت مجدد در این بخش خواهیم داشت.

باتوجه به ذائقه ایرانی‌ها چه ماهی‌هایی می‌توان به کشور وارد کرد؟

طی سال‌های اخیر سابقه مصرف ۱۵ هزار تن فیله ماهی تیلپا با قیمت‌های مناسب را داشتیم که اکنون همین ماهی در کشور تولید می‌شود، اما اکنون یکی از نگرانی‌ها این است که واردات ممکن است تولید کشور را تحت تأثیر قرار دهد در حالی که حجم ماهی تیلپا تولید داخلی نیز در بازار بسیار اندک است. بنابراین حجم ماهی تیلپا تولید داخل که ۵۰۰ تن در سال است در تبدیل به فیله ۱۵۰ تن می‌شود که تأثیری در بازار داخلی ندارد اما واردات فیله ماهی تیلپا با حجم بیشتری می‌تواند اثرگذار باشد زیرا کسانی که به دلیل بو یا تیغ ماهی خور نبودند، ترجیح می‌دادند ماهی تیلپا مصرف کنند که البته مصرف این ماهی در کاهش مصرف گوشت مرغ نیز مؤثر بوده است. این در حالی است که محیط زیست به تولید ماهی تیلپا در کشور اقبال نشان نمی‌دهد و سازمان سیلانات نیز هنوز نتوانسته موانع تولید تیلپا در کشور را برطرف کند. حال به نظری می‌رسد واردات آبزبان کیفی و ارزان قیمت می‌تواند به این صنعت کمک کند تا علاوه بر حمایت از مصرف‌کنندگان، فشار از منابع داخلی نیز برداشته شود.

پیش از این در بحث ماهی‌ها در چهار مشکل بودیم و قرار بود واردات آزادسازی شود تا قیمت کنسرو ماهی‌ها نیز پیش از این افزایش پیدا نکند، این موضوع به کجا رسید؟

در بیش از یک سال گذشته سیاستی را در پیش گرفتند که برای حمایت از صیادان داخلی ممنوعیت ماهی‌ها را ایجاد کردند و این موضوع اهرمی شد که صیادان داخلی قیمت ماهی‌ها را به شدت افزایش دهند بنابراین قیمت ماهی‌ها همور از کیلویی ۵۰ هزار تومان آبان ماه سال ۱۴۰۱ بتدریج به ۱۵۵ هزار تومان در سال جاری رسید که رشد ۱۸۲ درصدی یا به تعبیری افزایش ۳ برابری را منجر شد که همین امر موجب گران شدن چندین باره کنسرو ماهی از سال گذشته تاکنون شده است. به

کیفیت جهانی ماهی‌ها تن چقدر است؟

در حال حاضر قیمت هر کیلوگرم ماهی تن در بازار جهانی ۱.۸ دلار با احتساب هزینه‌های واردات، ترخیص، عوارض گمرکی و حمل‌ونقل به ۲ دلار تا ۲ دلار ۲۰ سنت می‌رسد اما آنچه که صنایع کنسروسازی ایران از صیادان ایرانی خریداری می‌کنند، هر کیلوگرم ماهی تن ۳ دلار تمام می‌شود. این تفاوت قیمت در هر کیلوگرم خود را نشان می‌دهد زیرا به ازای هر کیلوگرم ماهی تن، ۳ کنسرو ماهی تولید می‌شود. براین باورم که از لحاظ راندمان و کیفیت به نفع کشور است که صادرات ماهی‌ها سرعت گیرد زیرا طی سال‌های اخیر یک تصور اشتباهی جا افتاده که واردات یعنی مخالفت با تولید در حالی که چنین نیست و در جایی که باید واردات انجام شود اگر بموقع صورت نگیرد، بازار محصولات با کمبود و افزایش قیمت چشمگیر روبه‌رو می‌شود.

اکنون حجم زیادی از ماهی‌ها وارد نشده و در عین حال واردات تازه شروع شده است. ثبت سفارش ماهی‌ها از ۸ ماه قبل آزاد شد اما به دلیل گذاشتن محدودیت‌ها، تعیین سقف و مشکلات در تأمین مالی، این امر به خوبی اجرا نشده است. زیرا همچنان اختصاص ارز به کندی انجام می‌شود بنابراین واردکننده باید واردات را انجام بدهد و بعد دولت ارز تخصیص دهد، این حجم از تأمین نقدینگی توان بالایی می‌خواهد که هرکسی از پس آن برنمی‌آید بنابراین میزان واردات کاهش می‌یابد. یعنی شرکت‌ها ثبت سفارش کرده‌اند اما نتوانستند حجم ثبت سفارش قبلی را به دلیل کمبود نقدینگی وارد کنند بنابراین آنچه که وارد شده با قرار است وارد شود، تأثیری در بازار نداشته اما به طور حتم با استمرار واردات این محصول، قیمت کنسرو افزایش خواهد یافت.

ایران در رتبه ۹ صادرات هویج و فلفل

رتبه هفتم صادرات کلم و رتبه ۹ صادرات هویج و فلفل نیز به ایران اختصاص داشته است. ایران در سال ۲۰۲۲ بیش از ۹۴ هزار تن کلم صادر کرده است. چین با صادرات ۷۳۶ هزار تنی در رتبه نخست قرار داشته است. صادرات هویج ایران نیز در این سال ۱۰۱ هزار تن و فلفل ۷۱ هزار تن بوده و رتبه ۹ جهان در صادرات

رتبه ۵ ایران در صادرات کشمش

فائو کل صادرات کشمش ایران در سال ۲۰۲۲ را ۶۳ هزار تن اعلام کرده و ایران را در رتبه ۵ جهان از نظر صادرات این محصول قرار داده است.

رتبه ۶ ایران در صادرات کیوی

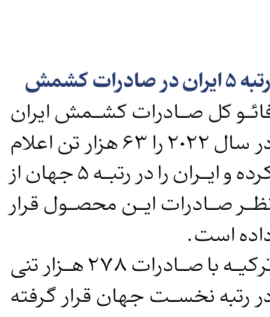
رتبه ششمی صادرات کیوی نیز به ایران اختصاص دارد. ایران ۷۳ هزار تن کیوی در سال ۲۰۲۲ صادر کرده است. چین با صادرات پنج کشور کمتر بوده است. نیوزیلند با صادرات ۸۹ هزار تنی کیوی در رتبه نخست جهان قرار داشته است.

رتبه چهارمی ایران در صادرات بادمجان

اسپانیا در سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۱۵۰ هزار تن بادمجان صادر کرده و بزرگ‌ترین صادرکننده این محصول شناخته شده است. مکزیک و هلند در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفته‌اند. ایران نیز با صادرات ۲۷ هزار تن بادمجان چهارمین صادرکننده بزرگ این محصول در جهان بوده است.

ایران بزرگ‌ترین صادرکننده انگیز جهان

ایران بزرگ‌ترین صادرکننده انگیز جهان است. براساس آمار فائو ایران در سال ۲۰۲۲ در صادرات ۱۱ محصول کشاورزی جزو ۱۰ کشور نخست جهان قرار گرفته است. آمارهای سازمان جهانی خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) نشان می‌دهد ایران از جایگاه محسوسی در تأمین مواد غذایی جهان برخوردار بوده و در میان صادرکنندگان بزرگ محصولات غذایی در جهان قرار گرفته است. براساس آمار فائو ایران در سال ۲۰۲۲ در صادرات ۱۱ محصول کشاورزی جزو ۱۰ کشور نخست جهان قرار داشته و رتبه‌هایی از یک تا ۱۰ را در این زمینه به خود اختصاص داده است.

ایران در جمع بزرگ‌ترین صادرکنندگان کشاورزی جهان

ترجمه

ایران بزرگ‌ترین صادرکننده انگیز جهان

براساس آمار فائو ایران بزرگ‌ترین صادرکننده انگیز جهان در سال ۲۰۲۲ میلادی بوده است. ایران در این سال ۱۲ هزار تن انگیز صادر کرده است که بیش از هر کشور دیگر بوده است. دو کشور اتریش و ازبکستان بعد از ایران و به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم از این نظر قرار گرفته‌اند. اتریش در این سال ۷۷۰۰ تن انگیز و ازبکستان ۷۱۰۰ تن انگیز صادر کرده‌اند.

رتبه دومی جهان در صادرات محصول پسته و خرما

رتبه دومی صادرات دو محصول پسته و خرما در سال ۲۰۲۲ به ایران بوده است. ایران پس از آمریکا دومین صادرکننده پسته جهان بوده و بیش از ۴۵ هزار تن پسته در

این سال صادر کرده است. آمریکا با صادرات ۲۳۸ هزار تنی در رتبه اول قرار داشته است. ایران همچنین ۲۶۹ هزار تن خرما صادر کرده و پس از عراق در رتبه دوم صادرات این محصول قرار گرفته است. عراق در این سال ۲۷۴ هزار تن خرما صادر کرده است.

رتبه ۳ ایران در صادرات هندوانه

رتبه سومی صادرات هندوانه در جهان به ایران اختصاص داشته است. ایران در سال میلادی گذشته ۳۷۵ هزار تن هندوانه صادر کرده و پس از مکزیک با صادرات ۶۹۶ هزار تنی و اسپانیا با صادرات ۶۸۰ هزار تنی در رتبه سوم جهان از این نظر قرار گرفته است. در فضای رسانه‌ای انتقادات زیادی به صادرات هندوانه ایران به‌عنوان یکی از

محصولات آب بر مطرح شده است. اما آمار فائو نشان می‌دهد حتی کشورهای صنعتی جزو بزرگ‌ترین صادرکنندگان این محصول در جهان هستند. علاوه بر اسپانیا که رتبه دوم جهان را دارد دو کشور صنعتی دیگر یعنی ایتالیا و آمریکا نیز به ترتیب پنجمین و ششمین صادرکنندگان بزرگ هندوانه در جهان بوده‌اند.

رتبه چهارمی ایران در صادرات بادمجان

اسپانیا در سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۱۵۰ هزار تن بادمجان صادر کرده و بزرگ‌ترین صادرکننده این محصول شناخته شده است. مکزیک و هلند در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفته‌اند. ایران نیز با صادرات ۲۷ هزار تن بادمجان چهارمین صادرکننده بزرگ این محصول در جهان بوده است.